

„Edinost“

Izšla enkrat na dan, razen sedelj iz p. znakov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kron
Naročnik je plačevali capraj. Na naročnik brez priložne naročnine za upravo ne obračuna.

Če tobakarnah v Trstu se prodajajo poštene številke po 6 stotink (3 sv. l. v. Trsta) pa po 8 stotink (4 sv. l. v. Trsta).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

Se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domaći oglašit. itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nepravilni dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema upravništvo. Naročnino in oglaš je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintra št. 12. Upravništvo, in sprejemanje tiskarstva v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Posl. Spinčić italijanskim poslancem.

(Stvarni popravki v seji zbornice poslancev dne 26. februarja povodom splošne debate o proračunu).

(Zvršetak.)

Nar. dni značaj Primorja.

Gospod Bartoli pravi, da je značaj Primorja italijanski. Jaz moram stvarno popraviti, da značaj primorskih pokrajin ni italijanski, ko velika večina prebivalstva njihovega pripada hrvatsko-slovenski narodnosti. (Oporekanje).

Dalje pravi, da je italijanski jezik edini poznan splošnosti Istranov; jaz moram stvarno popraviti, da temu ni tako. — (Oporekanje).

Dalje pravi gospod poslanec, da je izdana odredba, da na novi progji Trst-Poreč italijanski kraji dobijo imena tudi v nekem tujem jeziku, in omenja o tem Kopra in Milje. Jaz moram stvarno popraviti, da slovenski in hrvatski jezik nista v Istri nikakoli tuja jezika, da sta imeni Koper in Milje vsemu prebivalstvu v okolici bolje znana in da ju isto več rabi nego Capodistria in Muggia, in da je ime Koper starejega izvora, nego Capodistria. (Pritrjevanje. — Smeh).

Kdo pustoši?

Dalje pravi, da hrvatski pristaši groze s plenjenjem celih mest; jaz popravljam stvarno, da hrvatski pristaši niso nikdar grozili s plenjenjem mest, da jih je pa bilo v letu 1897 pod vodstvom dr. Laginje mnogo v smeri proti Poreču z namenom, da čuvajo volilne može, da leti ne bodo, kakor o vseh volitvah poprejšnjih, v letih 1889, 1891, 1895, barbarški napadeni od italijanskih pristašev. (Pritrjevanje. — Smeh).

Gospod poslanec pravi tudi, da hrvatski pristaši o času volitev sekajo trte in poškodujejo pridelke na polju. Jaz moram stvarno popraviti, da je sekanje trt in poškodovanje pridelkov na polju manira italijanskih pristašev, katere v hrvatskih občinah, dokler ni bilo tam italijanskih pristašev, niso poznali, kakor na pr. v občini Veprinac le italijanski pristaši sekajo trte hrvatskim pristašem. (Oporekanje). To je fakt.

Jednako pravico hočemo!

Gospod poslanec pravi tudi, da hrvatski in slovenski poslanci zahtevajo od vlade uničenje Italijanov. Jaz moram stvarno popraviti, da hrvatski in slovenski poslanci niso nikdar stavili take zahteve, ampak vedno le zahtevo po enakem pravu, po spolnjenju zakonov, da bodo mogli potem vsi živeti v miru in pokoju. (Živahno pritrdjevanje).

Gospod poslanec dr. Bartoli, kakor po prej enkrat dr. Rizzi, je govoril v zmislu, kakor da vlada Hrvat in Slovence podpira, Italijane pa zatira. Jaz moram stvarno popraviti: da je nasprotno resnica, kakor je razvidno tudi iz mojih današnjih izjavanj, o čemer pričata tudi vsa uprava, o kateri bomo še govorili, in pa tudi okolnost, da dr. Bartoli in Rizzi sedita v parlamentu. Brez podpore vladinih organov ne bi bila tu. (Oporekanje). Izvolite se prepričati iz volilnih spisov!

Trst deloma slovensko mesto.

Gospod poslanec Tambosi je reagiral v svojem govoru dne 24. t. m. na trditev poslancev dra. Ferjančiča, da je Trst deloma slovensko mesto, ter se je (Tambosi) skliceval na naše vedenje nasproti najnovejšim tržaškim dogodkom.

Predsednik (zvoni):

Prosim gospoda govornika, naj se omeja na stvarni popravek.

Poslanec Spinčić (nadaljuje):

To vse so stvarni popravki, jaz nisem kriv, da se pači toliko dejstev.

Jaz moram stvarno popraviti, da je Trst res deloma slovensko mesto, kar je možno dokazati z zgodovino, z etnografijo in tudi drugače. Mi sodimo, da se svojim vedenjem nasproti najnovejšim žalostnim dogodkom v Trstu treznemu prebivalstvu Trsta več koristimo tudi glede odprave izjemnega stanja, nego koristijo izvestni govori od italijanske strani, s katerimi se stvar, če ne družega, zavlačuje. (Pohvala).

Politični pregled.

V Trstu, 13. marca 1902.

Državni zbor. — Zbornica poslancev.

(Nadaljevanje sinočnjega brzojavnega poročila). Na posvetovanju glede nujnega predloga, naj se proračunski provizorij takoj vzame v razpravo, sta govorila posl. Choe in Prašek v češkem jeziku. Posl. Ellenboga je

izjavil, da bo njegova stranka porabljala vsako priliko, da napada Körberjevo vlado radi izjemnega stanja v Trstu. Govornik je povdarjal, da se je ministerski predsednik skliceval na aretovanja več anarhistov v Trstu, sodna razprava pa je dokazala, da so vsa ona sklicevanja bila neutemeljena, ker je sodnija rešila obtožbe vse zatožene in je bil samo Rovigo obsojen na 14 dnevni zapor, ker je nekemu izzivalcu dal kľofuto. Ako vsi dokazi ministerskega predsednika izgledajo tako, potem se more upravičeno trditi, da je bilo proglašanje izjemnega stanja v Trstu frivolno. Dokazano je tudi, da se je na množico streljalo od dveh strani, kakor tudi, da se je streljalo na bežeče. — Zbornica je sklenila na to, da je dvomesečni proračunski provizorij izročiti proračunskemu odseku ter je nadaljevala razpravo o proračunu domobranskega ministerstva. Ko je govorilo še nekaj govornikov, se je seja zaključila.

Glasovanje o dispozicijskem fondu.

V diskusijo so posegle tudi »Novice«. In priznati jim moramo, da so storile to — kako bi rekli? — na nov, originalen način. Prišle so v diskusijo novih momentov v opravičenje glasovanja narodno-naprednih poslancev. Ali če smo rekli »novih«, nismo še rekli, da tudi »boljih«. Ne, »Novice« so storile še par korakov dalje, niz-dolu po viseči poti argumentacije gospoda državnega poslance in »Slovenskega Naroda«! »Novice« so šle še veliko dalje v pripoznavanju, kam nas je dovela dosedanja politika, urejevana le od oziror na naš pomači strankarski boj, osobito na Kranjskem.

Spoštovane čitatelje bi prosili najbujneje, da dobro, z vso pažnjo prečitajo to-le, kar poenemljemo iz »Novic«:

»Napredni poslanci so bili prisiljeni, da svoje postopanje uravnajo tako, da zamorejo sodelovati pri obrambi skupnih narodnih in gospodarskih interesov, da pa ob enem zamorejo tudi zastopati koristi svojih volilcev, katere koristi so drugi jugoslovanski poslanci hoteli oškodovati. To je namreč očitno in je bilo direktno priznано, da se je z izoliranjem naprednih poslancev hotelo oškodovati njih volilce; da so bili napredni poslanci izolirani v namen, da bi za njihove volilce ne mogli ničesar doseči, da si se nahaja Ljubljana v najhušji gospodarski stiski.

Iz tega mučnega položaja je rešila napredne poslance ta okolnost, da s stališča svojih volilcev in njihovih interesov nimajo

vzroka, nastopiti proti vladi tako opozicijsko, kakor štajerski in primorski poslanci. Vlada politika v mestih na Kranjskem se namreč razlikuje od vladne politike na Štajerskem in na Primorskem; v tem ko je v teh dveh deželah vse-skozi Slovence neprijazna, je v mestih na Kranjskem še dosti objektivna. Ta okolnost je naprednim poslancem omogočila, začeti tako taktiko, da zamorejo vzlic izoliranju vendar kaj doseči, ne da bi skupne narodne koristi količjak oškodovali. Ako bi imela jugoslovanska delegacija skupen klub, ki bi z združenimi močmi se zavzemal tudi za opravičene interese kranjskih mest, potem ni dvoma, da bi tudi napredni poslanci v korist izvenkranjskim Slovencev šli makar tudi v najostrejšo opozicijo, v sedanjih razmerah pa, ko so izolirani, pa ne morejo drugače postopati, kakor da skušajo od vladne dobrohotnosti kaj doseči, ker vsled postopanja družih poslancev niso v stanju, vlado k čemurkoli prisiliti.

Ali ste prečitali, spoštovani čitatelji? Ste-li prečitali z vso pažnjo? Če ste, potem Vam pravi Vaše narodno mišljenje, da nismo še doživeli, da bi bil kateri slovenski list še kedaj tako odkrito, tako naravnost, tako sans phrase proglasil, da je celokupna slovenska politika nemožna!! Tako odkrito, tako sans gene, ni še noben slovenski list, noben slovenski politik napravil svoj poklon pred staro politiko avstrijskih vlad »divide et impera«. Povsem v zmislu te proslule politike je, ako si Slovenci začnemo sodbo o vladnem postopanju urejati in diferencirati po posamičnih deželah ali celó volilnih skupinah! S tem smo sami itak malo našo slovensko domovino zdrobili na kose. S tem smo se javno in slovesno odpovedali res skupnemu postopanju, a to če reči, da smo dali slovo res — slovenski politiki. Kajti, s tem smo vladi sami pokazali na sredsivo, s katerim nas more razdvajati in obsojati v obnemoglost. Ne treba jej družega, nego, da se v jedni pokrajini kaže neprijazno, v drugi »dosti objektivno«, pa so naši poslanci razdeljeni v dva ali celó tri tabore: v take, ki glasujejo opozicijsko, v take, ki glasujejo za vlado, in v take, ki ne glasujejo ne tako, ne tako! A vseh naših poslancev skupaj je — peščica!....

Kaj nam pomaga, ako pravijo »Novice« dalje:

najdete ni hrvatske kujige ni novine, njihovih imen ne najdete v nijednem domorodnem društvu, ni novičica niso dali na oltar domovine, in hrvatski govore le tedaj, ko psujejo svojega kočijaža. Ali je tudi drugih: je ljudij, ki hodijo v rdečih surkah, ki kriče in se napihujejo po vseh kavarnah in krčmah, ki se vsaki dan opijajo za mlo našo narodnost, a nič ne delajo; no, ko je minolo nekoliko časa, obmolknjejo ter postajajo za denar vohuni obmoltnikov naroda, postajajo Judeži svojega roda. Za plačo Vam služijo Bogu in vragu, no, če je popihnil malce drugačen veter, kričali bodo na vsa usta, da so od zibel sem silni domorodci, ter iščejo za nagrado kako mastno službo, da-si bi zaslužili petindvajset vročih baton. To je prava kuga med nami, to so največi grešniki. Nu, dosti bodi te žalosti! Ako je Bog, pride bolje. Vi pak, magnifice, ne obupajte! Nadejam se, da bosta najina otroka srečnejša. Bog ju blagoslovi! A sedaj se priporoča prijateljstvu Vaše Velemožnosti Vaš prepozični sluga

Ivan plemeniti Milković.

(Pride še.)

PODLISTEK

Vladimir.

Hrvatski spisal Avgust Šenoa, prevel M. C-t-č.

IV.

Pismo se je glasilo dalje:

Pa da bo tudi forma popolnoma obvarovana pred svetom, naložil sem svojemu Vladimirju, naj čim brže obleče črni frak ali surko, gladke rokavice in svetle čevlje, in naj se torej in plena forma predstavi Vaši Velemožnosti, da zaprosi roko Vaše gospice hčere. Ne dvomim, da bo dečko omahoval, in ako malce zakasni, bo to brzokone zato, ker je od same radosti obul levi čevljev na desno nogo. S tem bi bili torej gotovi. Nota bene, Vaše pismo sem sežgal ter se Vam ne treba bati nimalo, da bi je mogel čitati kdo tretji. Ad vocem politika! Ko ste že udarili na to nemilo struno, povedati Vam hočem tudi jaz svoje menenje. Jaz sem sicer stare šole človek, ali, verujte, korenit Ilirec. Meni duša ne daje drugače. Ko tako-le posedam v svoji tihi sobi in pre-mišljam, ko izprašujem svoje sree, tedaj mi

je težko pri duši, tedaj si pravim stokrat: »Bože dragi! Kaj bo iz te siromašne hrvatske zemlje? Na vse strani jo motajo in mešajo, vsakemu jo snubijo. A tako je od vekov. Je-li smo res na svetu samo za to, da dajemo vojake in davke, ali smo res samo »misera contribuens plebs«? Jaz pravim, sodé po živi naravi: Konj je konj, slon je slon, niti noče konj biti slon, niti slon konj. A zakaj naj bi mi nekaj družega bili ali postali, nego smo od starine; zakaj naj bi mi zavrgli svoje običaje, svoj materini jezik, zakaj naj bi bili mi tuja podrepina? Kako se čudim gospodi zagrebške županije. Zdi se mi, da so ponoreli. Mi naj bi govorili in pisali madjarski? A prosim Vas, zakaj? Bomo-li pošteni, pametnejši? Madjari nismo, to ve Bog; Hrvatje naj ne bomo, svojega imena naj bi se sramovali! A kaj torej za vraga? Opice in mezge, magnifice, pravim jaz. Da, mezge, to je prava beseda. Pol kornja, pol osla, niti pošteni, čisti osli. Ne vem, ali pride bolje! Bojim se, ker mi Hrvatje smo malo kedaj pričakali kaj boljšega. Ali na vse zadnje slabše ne more biti, pak hajdi, da bo vsaj malo drugače. Dokler so bile tiste stare latinske litanije, bilo je pa je bilo; ali ko

me kdo s šilom zbada do krvi, za vraga, tedaj mi je zadosti! Mej tem nadejamo se, da Bog vse na dobro obrne. Vi se mi opravičujete, da ne morete delati za domovino tako, kakor Vam sree velevala, da Vas je usoda zaplela v klopec ljudij, ki ne marajo za svoj narod, ampak verujejo v večnost okamenelih privilegijev, ki mislijo, da je samo njim svobodno živeti na tem svetu. Žal mi je, da je tako odlična glava, kakor ste Vi, odvzeta narodu, obžalujem Vas od od srea. Niste toliko Vi krivi, kolikor splošna naša nesreča. Koliko izvrstnih glav, koliko vročih sre mora v našem narodu molčati, se ne morejo izkazati v borbi naroda, ker jih siromaštvo sili, da služijo, ker je tisti vsakdanji kruh, s katerim hranijo svojo rodbino, odvisen od milosti oblasti! Njim ne morem šteti toliko v greh slabosti, ali grajati moram druge, katerih ne vežejo nikake sponse. Je pri nas bogatašev, imovitnikov, ki žive od potu siromašnega ljudstva, ali se sramujejo prištevati se istemu narodu, v katerem so se njihovi očetje proslavili, ki prezirajo narod in njegov jezik, ki nimajo srea za domovino, ki se celó sramujejo priznati pred tujim svetom, da so Hrvatje. V njihovih hišah ne

»Napredni poslanci so s tega stališča uravnavali svojo taktiko. Razume se samo posebi, da bodo v vseh skupnih zadevah glasovali z obema drugima kluboma, tudi so pripravljene podpisati vsak pameten predlog, vsako opravičeno interpelacijo — v drugem pa hodijo po svojih stilih, kakor vedo in znajo, da najbolje koristijo svojim volilem.«

Kaj nam more pomagati to: če bomo skupnemu narodu prižigali »svečo« pametnih predlogov in interpelacij, ob enem pa vladi — »svečo« glasovanja?! Ob takem razsulu vladi pač ne treba, da bi si posebno belila lase z odgovarjanjem na naše interpelacije in z uvaževanjem naših »pametnih predlogov«.

In mi vprašamo: ni-li protislovje tu mej zatrdilom, da je vlada na Kranjskem še dosti objektivna, in mej nadaljnjim pripoznanjem, da treba iskati dobrohotnosti vlade, ako se hoče za Kranjsko kaj doseči?! Kakova objektivnost vladina je to? To je premetena taktika izigravanja javnih interesov posamičnih pokrajin tistemu zistemu v prilog, katerega je toli verno fotografiral gospod dr. Andrej Ferjančič!

Konec vsem koncem politike, kakor jo branijo »Novice«, more biti leta: ker je vlada Štajarscem in Primorcem neprijazna, je opravičeno od Kranjcev, ako iščejo dobrohotnost iste vladene škodo položena Štajarscem in Primorcem, to je: načelo vzajemnosti vseh Slovencev in vseh slovenskih pokrajin, in celó vzajemnosti iste liberalne stranke po posamičnih pokrajinah, načelo poštrevnosti enega za drugega — je zginolo iz naše politike.

A še na neko drugo kričče protislovje v argumentiranju »Novice« moramo pokazati. Če je torej tako, da je vlada Primorcem neprijazna, kranjskim mestom pa še »dosti objektivna«, če je torej vsled tega zastopnikom kranjskih mest dovoljeno ubirati drugačno taktiko, nego jo razmere narekujejo Primorcem, potem pa se moramo vprašati v začetku: kako je klub narodno-naprednih poslancev prednih poslancev mogel sklepom vezati, da neglasuje proti vladi, tistega poslanca Gabrščeka, ki je zastopnik tistega Primorja, kateremu vlada — tudi po pripoznanju »Novice« — ni prijazna, istega Gabrščeka, ki je vrhu vsega zastopnik kmečkih občin in ne mest. Če bi veljala argumentacija »Novice«, potem bi bilo jedino logično, da je klub narodno-naprednih poslancev pustil svojim členom svobodno roko, naj glasujejo — po pokrajinah!!

Slednjič pravijo »Novice«:

»Ako bi bili vsi jugoslovanski poslanci združeni v enem klubu in bi bili glasovali proti vladi, bi to sicer ne imelo efektivnega uspeha, a bilo bi vsaj moralnega pomena, v danih razmerah, ko so napredni poslanci prisiljeni računati z vladno dobrohotnostjo, pa so šli svojo pot in so opustili demonstracijo, katera bi njim kot izoliranim nakopala samo nasprotstvo.«

Mi pa bi menili ravno nasprotno; mi bi menili, da bi bilo to še veliko večega moralnega pomena, ako bi vsi slovenski poslanci **vzlic temu**, da so v najhujem nasprotstvu med seboj, zložni v sodbi o sedanjih vladi. Če dva brata, ki v bratski slogi živita med seboj, jednako sodita o kaki stvari, ni to nič posebnega; če pa sta se dva brata, ki živita sicer v sovražstvu mej seboj, združila v sodbi o kaki stvari, potem sta morala imeti tehničnih razlogov za to, razlogov, izhajajočih iz koristi, ki so skupne obema!!

Beligrad-Cetinje. Prepričanje je vseobče, da je zaroka drugega sina kneza Črnogorskega, prince Mirka, z gospico Konstantinovič, velike politične važnosti in je morda predhodnica bodočim dogodkom med obema srbskima dvoroma, ki utegajo močno vplivati na razvoj stvari na Balkanu.

Dogodek je torej to, ki mora zanimati vse kroge, ki se bavijo s splošno-evropsko politiko, izlasti pa diplomacijo onih vlasti, ki imajo varovati svoje interese na Balkanu.

Izlasti z ozirom na vseobče domnevanje, da kraljeva dvojica srbska bržkone ne bo imela potomcev in da bo prej ali slej trebalo urediti vprašanje prestolonasledstva v Srbiji, pripisujejo novine veliko važnost zaroki prince Mirka z gospico Konstantinovič, sestričino kralja Aleksandra. Sodijo namreč, da knez Nikolaj hoče po tej zvezi odpreti pot svojim

dinastiji do srbskega prestola. Zaroka je hči srbskega polkovnika in strica pokojnemu Milanu. Polkovnik Konstantinovič živi sicer sedaj v eksilu in v navskrižju s kraljem, ali sorodnik je Obrenovičem.

Po tej zvezi navstane vsakako tesno razmerje med obema dinastijama, v Belemgradu in na Cetinju. In danes jutri, ko bo potreba neizogibno zahtevala, da se vprašanje prestolonasledstva v Srbiji reši in uredi, bo morda prestolonaslednik prihajal s Črnogore in bi dinastija Petrovič-Njegoš tako stopila na čelo vsemu Srbstvu. S takim pod jedno vodstvo združenim Srbstvom pa bi stopil v balkansko politiko nov znamenit faktor. Zato ni smeti odrekati večje politične važnosti zaroki prince s Cetinja z gospico — sorodnico kralja v Belemgradu.

Vojna v južni Afriki. Včeraj so objavili v Londonu uradni izkaz z gub, katere so imeli Angleži o porazu Methuenovih čet. Iz tega izkaza je razvidno, da so bili ubiti trije poročniki ter 38 polčastnikov in prostakov; jeden polkovnik in jeden podpolkovnik sta bila težko ranjena in je zadnji že umrl na dobljenih ranah. Težko ranjenih je bilo še pet višjih častnikov in štirje poročniki in lahko ranjenih 75 vojakov, med temi trije častniki. — Nasproti temu pa trdijo vesti iz Amsterdama, da so bile zgube Angležev še mnogo večje.

Vesti dohajajoče toliko iz angleških, kolikor iz burskih virov, trdijo, da je stanje lorda Methuena mnogo hujše, nego se je mislilo začetkom. Bržkone mu bodo morali ranjeno nogo odrezati in mu težko rešijo življenje in to tembolj, ker v Delareyevem taboru nimajo zdravnikov. Ko je soproga lorda Methuena izvedela o njegovi nesreči odpotovala je takoj iz Madejre, kjer se je nahajala, v južno Afriko. — Delarey je pripravljen izročiti Angležem lorda Methuena, ako mu isti v zameno izroči Kruitzingerja. V Angliji pa se niso še odzvali o tem vprašanju.

Lordu Kitchenerju so zapovedali iz Londona, naj skrbi za vse potrebe ujetega lorda Methuena.

Ako isti ozdravi, uvede se proti njemu preiskava pred vojno sodnijo.

Medtem se govori o novih uspehih Burov, katere uspehe potrjujejo deloma tudi angleški viri. Ako vpoštevamo, da so Angleži tudi poraz lorda Methuena zamočali toliko dni, nam je prav lahko sklepati, da so bržkone resnične tudi vesti o porazu drugega angl. generala, Greenfella, katerega je burski poveljnik Kemp baje popolnoma premagal.

Kakor smo poročali že predvčeršnjim, imela sta se lord Methuen in Greenfell združiti na črti Vryburg-Lichtenburg, a jima je to preprečil Delarey. Greenfell je imel pod svojim poveljništvom kakih poldrugi tisoč vojakov.

Govori se tudi, da je Delarey po bitki z lordom Methuenom premagal tudi druge angleške čete, ki so ga hotele prepoditi. Za sledeče dni se pripravljajo nove važne bitke.

Dewet in Steijn sta severno od Wolvehocka prekoračila glavno železniško progo ter korakata proti zapadu.

Angleški vojni minister Brodrick je imel včeraj jako dolgo trajajočo konferenco s kraljem Edwardom.

Krivo bi bilo misliti, da so zadnji znameniti uspehi Burov le epizodičnega značaja, oni so marveč naravna posledica zgrešenemu angležskemu vojevanju, posebno pa značijo ti uspehi popolen bankerot Kitchenerjevega sistema trdnjav (block-houses). O Methuenovem porazu ima danes došla nam »Politik« kaj poučen uvodni članek, čegar glavne misli podamo jutri našem čitateljem.

Drobne politične vesti. Ogerska zbornica. Ogerski naučni minister Wlassies je v včerajšnji seji poslanske zbornice izjavil, da vlada ne bo imela nič proti temu, ako magistrat glavnega mesta sklene, da se iz ljudskih šol v glavnem mestu odpravi pouk nemščine. Odgovarja na neko interpelacijo radi stališča, ki ga rumunski dijaki iz Ogerske mislijo zavzeti na bodočem mednarodnem dijaškem kongresu, izjavil je isti Wlassies, da je druženje rumunskih dijakov iz Ogerske z onimi iz Rumunije naperjeno proti Ogerski, da ogerska vla stori vse potrebne korake proti nepatriotičnim dijakom ter da bodo oni rumunski dijaki, ki bodo tirali protiogersko agitacijo, izključeni iz ogerskih visokih šol.

Francija in Rusija. V včerajšnjem francoskem ministerskem svetu je priobčil

predsednik Loubet pismo carja Nikolaja, kateri vabi njega (Loubeta) v Rusijo. Potovanje v Rusijo se bo vršilo v drugi polovici meseca maja.

Križa v Španiji. V pogovoru, katerega je imel včeraj španjski ministerski predsednik Sagasta s kraljico regentinjo, se je določilo, da se pod predsedništvom Sagaste sestane miniserski svet, kateri določi bodočega finančnega ministra in ministra za notranje posle.

Tržaške vesti.

Maše zadušnice, ki se je darovala danes v cerkvi sv. Antona novega za blagega nepozabnega učitelja in mučenika Ivana Dolinarja, se je, poleg sorodnikov pokojnika, udeležilo mnogo učiteljev-tovarišev, učenci njegovega razreda in corpore ter precej drugega občinstva. Sv. mašo je daroval veleč. g. župnik Fabris sam. Oltar in klopi so bile odete v črno.

Na vprašanja odgovor. Na vprašanja, kdo je tisti gospod italijanski svečenik, od katerega smo včeraj jemali slovo in ki odhaja v Grožnjan v Istro, odgovarjamo, da je to veleč. g. kapelan Vasseli. Sicer pa prihajajo iz Grožnjana jako čudne vesti, ki nam pravijo, da je s tem imenovanjem gospod kapitularni vikar ustrelil novega velicega kozla. No, za danes stvar ni še zrela. Pride tudi ta na rešeto.

V pojasnilo. Iz Maribora smo prejeli to-le pismo:

»Priloženo notico smo izrezali iz »Tagesspost« (Morgenblatt 11. März). Ker se leto za letom ponavljajo enake notice ravno o slovanskih kmetih na jugu, prosimo Vas informacije, katero blagovolite priobčiti v svojem cenjenem listu ali pa jo nam poslati, da odgovorimo na nemške napade.«

Pismu je bila pridejana notica, izrežana iz omenjenega lista, ki se glasi v prevodu: »Poreč, 10. mara. V Žbandaju je bilo v vinogradih grajščaka Vilanika porezanih 2468 trt. Zaprtili je več slovenskih kmetov, ki so na sumu, da so zvršili ta vandalični čin.«

Odgovor na ta sistematična obrekovanja našega ljudstva dajejo stvarni popravki, ki jih priobčujemo ravno danes na uvodnem mestu. Povdarjamo pa še enkrat, da je to kuga, ki jo je laška agitacija zanesla med naše ljudstvo. Kjer ni laške stranke, tam se še nikjer ni pojavila ta kuga. Je pa notoričnih slučajev, ko so Italijani najeli in plačali slovenske izdajce, da so kje rezali trte. Tako dosega laška agitacija dvojno: maščevali so se nad tem in onem in ob enem so dobili pretvezo, da morejo naše kmete sploh razkričevati kakor barbarje, vandale.

Klasičen, tipičen slučaj smo doživeli pred par leti v našem Škedenju. Tudi tam je bilo v nekem vinogradu porezanih nekaj trt. Naslednjega dne se je kar cedilo po laških listih ne le zgražanja na vandalizem Slovencev, ampak tudi direktna namigovanja na »krivce«, čemur je bila posledica ta, da so oblasti res aretirale trojico najuglednejih članov naše stranke, same inteligentne ljudi ter voditelje našega narodnega delovanja v Škedenju. Ti možje, katerih poštenje je vzvišeno nad vsakim sumom, so morali več tednov sedeti v preiskovalnem zaporu, a vspeh preiskave je bil ta, da se je izkazala njihova popolna nekrivda. Italijani so obmolknili, nič več niso govorili o tem. Saj so dosegli, kar so hoteli: našim ljudem so napravili velikansko škodo, sebi pa priliko, da so mogli vsaj za nekaj časa zasramovati naše ljudstvo pred svetom!! Nič več niso iskali krivcev, ker so vedeli, da bi jih morali iskati — v svojem taboru!

Zakaj niso Italijani zahtevali odškodnine za žrtve? Povdarjali smo že, kako se je posl. Wolf potegnil za ranjenega poštnega uradnika Fitzka in kako je bil Wolfov predlog soglasno vsprejet. Potem smo omenili rekriminacije v listu »Avanti«, zakaj da niso tržaški poslanci storili jednako tudi glede drugih žrtv znanih žalostnih dogodkov? No, mi smo prepričani, da so imeli tržaški poslanci jako tehten razlog za to — tehten namreč z njihovega stališča: laškega sovražstva in laške intolerance! Saj je ta razlog na dlani! Ali še ne slutite?! Preveč Slovencev je med žrtvami!! Za tisti par svojih, si mislijo, bodo že skrbeli s tistimi od mestnega zastopa dovoljenimi 10 tisoči kron! Od države pa ne zahtevajo raje ničesar tudi za svoje, nego da

bi z njihovo pomočjo kaj dobil tudi kakov slovenski nesrečnej!

Takovo je človekoljubje tiste družbe Hortis & Cⁱ, kateri v združnem »Laboratore« poje slavo tisti veliki — socijalist Učekar, kateremu morajo delati štafajo tudi naši slovenski sodrugi. Toda, kaj več o tem jutri.

Največji trpin. Pišejo nam: Izmej toliko vrst delavstva, ki se nahaja v našem mestu, so tržaški vratarji gotovo oni, ki zaslužujejo največ pomilovanja.

Ta kasta delavcev-trpinov je, da si po veliki večini sestojeda iz nesrečnikov — čisto ločena od ostalega delavstva in zato tem bolj zanemarjena. Navadni delavec dela svoje določene ure, bodi tudi 10—12 ali tudi več ur. Ali ko je dovršil svoje delo, je svoboden in gre kamor mu drago z zavestjo, da je isti dan zaslužil vsaj toliko, da si more preognati glad.

Revni vratar začenja svojo »službo« na vse zgodaj (ponekod celo že ob 5. uri!) ter mora gledati večne zidove do 10—11 ure zvečer in premnogokrat tudi dalje. V tem, da mora vratar varovati gospodo 16—17 in več ur, pa še ne obstoji vse zlo, ampak je zlo še hujše, ako pomislimo, da mora isti — povrhu dnevne službe — vstajati tudi po noči z gorkega ležišča in odpirati »gospodi« večna vrata! A v sto slučajih je morda, da ali ne, kakih pet poštenjakov, ki mu vržejo desetico v plačilo!

Veliko zlo je tudi v tem, da revni vratar premnogokrat ne zasluži niti toliko, da bi mogel kupiti potrebnega kruha sebi in svoji družini! Kakor da je prodan! Mej tem, ko ima slednji delavec in tudi slednja služkinja vsaj vsako toliko kako svobodno urico, mora vratar gnjiti dan za dnem, mesec za mesec in leto za letom v svojem zatuhlem in največkrat vlažnem kabinetu!! Ogledamo si, kaj vse dobiva za plačilo, ko vendar tako skrbi za snago in red v hiši in mnogokrat tudi za javno varnost! Ako je »srečen«, ima kje v kakem najzadajem kotičku podstrešja malo sobico in še manjšo kuhinjo! Največkrat pa se mora zadovoljiti z enim samim prostorčkom, merečim v vsem kake 4 metre in največ meter in pol višočine!! Gorje pa onemu, ki je v pritličju — pod kakimi temnimi stopnicami — dobil kak brlog, v katerem mora držati še celo kopo otrok, da mu tam ginejo moralno in telesno!

Redek je slučaj, da se hišni lastniki, ali kdo od najemnikov spominja revne vratarjeve družine in jej v slučaju skrajne bede podarja kako malenkost, da jo reši — gladovanja!

Poleg že omenjenih vratarskih »dolžnosti« je v mnogih hišah tudi ta »lepa« navada, da rabijo vratarja tudi mej dnevom za nekako pomožno dekle, pošiljajoči ga na vse mogoče strani — ne pa, da bi ga odškodovali za izgubo časa!

Ako rečemo torej, da je tržaški vratar, z malimi izjemami, največji trpin mej vsem delavstvom, smo povedali le golo resnico, ki je žalostna tembolj, ker je vratarjem skoraj nemogoče organizirati se in se otresti (vsaj deloma) opisanega hlapčevanja, uničujočega telo in dušo.

Edino, kar bi se moglo zgoditi tem trpinov v pomoč, bi bilo to, da bi oblastva preiskala vsaj brloge ali takomenovana stanovanja ter ukrenila potrebno nesrečnikom v prilog! Do tega pa težko pride, ker so vratarji reveži, hišni lastniki pa — gospodje! Razne zadruge preganjajo sicer revne vratarje, ako ne morejo točno plačevati člena-rine, a da bi se zavzele za te siromake — za to nimajo ni volje ni časa!

Mi smo tu le površno opisali to tržaško »sramoto«, pričakuj, da se oglasi tudi tisti laški listi, ki navadno zastopajo interese delavstva. (No, razun »Avanti«-ja zastopajo ti listi delavce le — na papirju! Ured.)

Vzroki! Pol tem naslovom nam pišejo:

»Edinost« in vsi tržaški listi so prinesli poročilo o obnem zboru »Krojaške zadruge« in o posledicah temu obnemu zboru — nikdo pa ni navedel vzrokov, ki opravičujejo postopanje čelanov, nasprotujočih zadruge.

Ti vzroki so tehtni; zato dovolite, da vam jih navedem jaz vsaj deloma. »Krojaška zadruga« je bila ustanovljena z namenom, da bo povspesovala koristi svojih združnikov. Žal, da se je dogodilo nasprotno — kakor sploh pri večini ostelih zdruge.

Odbor si je najel luksurijsne prostore na Corsu, kar stane lepo svoto kro-

jaških žuljev! Najeli so tudi lastnega uradnika in so sploh delali le na »debelo«! Vse to stane mnogo denarja, ki ga je bilo treba iztisniti iz vseh in tudi najrevnejih krojaških mojstrov!

Dogodilo se je, da je odbor zadruga celo razne revne vratarje prisilil v plačevanje členarine, da si isti premnogokrat nimajo niti toliko, da bi kupili kruha sebi in svojem.

Ako kedo teh revežev ni zmogel plačevati pravočasno naložene mu udnine, so ga takoj rubili, in ako se ni udobilo toliko, da bi zadostovalo — se mu je nakazalo 10 kron globe oziroma 24 ur zapor! Mnogi so šli v zapor, ker niso imeli s čem plačati, kar jih pa ni rešilo, kajti čez par dni je bil magistralni uradnik na vratih z novo globo ozir. z novim zaporom!

Ti ljudje in žnjimi vsi ostali zadržniki so pa tudi uvideli, da ne le da nimajo od zadruga nikake koristi, ampak le materialno škodo in sitnosti — za to so sklenili vreči zadrugo in ostati pri starem, ki je boljše!

Ako pa gospoda že hočejo imeti gosposko zadrugo, naj ne odirajo za to revežev, ampak naj si to gosposko zadrugo vzdržujejo gospoda sami. (Ker smo prepričani, da je stvar, ne samo taka, kakor nam jo opisuje naš poročevalec — svetujemo prizadetim, naj se ne dajejo več pod noge! Ured.)

Iz pred naših sodišč. Pred tukajšnjim deželnim sodiščem se je vršila včeraj prizivna razprava glede tožbe dra. Konrada Janežiča proti znanemu dru. Krstiću. Tožitelja je zastopal dr. Rybač, toženea pa dr. Breiten. Sodni dvor si je včeraj pridržal izreči razsodbo in se je ista naznanila strankama še le danes popoldne.

Razsodba sodnega dvora se glasi, da se Krstić oprošča prestopka razžaljenja na časti po § 487, odnosno 488, da se pa prva razsodba potrjuje glede razžaljenja časti po § 496, storjenega s tem, da je dr. Krstić razžalil dra. Janežiča z besedo trufatore (slepar) Kazen, odmerjena od 1. sodišča na 7 dni zapor, znižana je v denarno globo 30 K, odnosno v zapor treh dni.

Drobne vesti. Tatvina. Redarji so včeraj zaprli težaka pri trgovcu v manifikturnim blagom Aite, 35-letnega K. H. ter njegovo ljubico Rozo B., pri katerima so našli za 270 kron blaga, ukradenega gospodu Aite.

Požar. Včeraj je gorelo v stanovanju g. Sigismunda Katza v ulici Acquedotto št. 2. Ogenj je uničil vse pohištvo jedne sobe. Došli gasilci so hitro uničili požar.

Nepričakovano plačilo. Danes ponoči sta klesarja Jernej in Fran F. z Grete, ker sta bila popolnoma pijana in nista mogla hoditi, najela voznika Petra Jerin, kateri ju je vozil po mestu do 4. ure zjutraj. Ko je Jerin slednjič zahteval plačilo, dobil je mesto tega dve zausaici, na kar je dal moža aretirati. Še-le po dolgem obotavljanju sta oba ponočnjaka izplačala kočijažu 660 kron. Za klofute in druge žalitve pa bosta morala odgovarjati pred sodnijo.

Dražbe premičnin. V petek, dne 14. marca ob 10. uri popoldne se bodo vsled navedbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica S. Spiridione 1, hišna oprava; ulica Media 2 A, hišna oprava; ulica Sanita 7, tiskarski stroji; Kjadin 42, krave, vol in pohištvo; ulica Maiolica 2 in ulica Poste vecchie št. 8, manufakturno blago in pohištvo.

Vremenski vestnik. Včeraj: toploer ob 7. uri zjutraj 8.4 ob 2. uri popoldne 17.5 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 750,3 — Danes plima ob 10.51 predp. in ob 10.17 pop.; oseka ob 4.28 popoldne in ob 4.11 popoldne.

Društvene vesti.

Veliki jubilejni koncert »Slovenskega pevskega društva« v Trstu se bo vršil prihodnjo nedeljo, dne 16. marca t. l. v gledališču »Armonia« po sledečem vsporedju:

1. Beethoven: »Prometej«, ouvertura, orkester.
2. V. Novak: »Hrvatskoj«, možki zbor.
3. Svenden: »Norveška rapsodija«, orkester.
4. Iv. pl. Zajc: »Dolazak Hrvata«, hrvatska narodna slika za tenor, bariton, bas solo in možki zbor z orkestrom.
5. Massenot: »Herodias«, fantazija, orkester.
6. A. Förster: »Ljubica«, velik mešan zbor.
7. Artemijev: »Ena urica v ruskem selu«, potpourri, orkester.
8. Smetana: Sekstet iz opere »Prodana nevesta«.
9. Josip Mandić: »Slaven i pjesma«,

mešan zbor. Pevovodji »Slovenskega pevskega društva«, gospodu Srečku Bartelu — priiliki 25 letnice njegovega delovanja — svetil skladatelj, 10. Holub: »Ogrska fantazija«, orkester. 11. Zd. Fibich: »Pomladanska romanca«, (Jarní romance), za bas in sopran solo, mešan zbor se spremljevanjem orkestra, op. 23. 12. Mozart: »Figarova ženitev«, ouvertura, orkester. 13. A. Förster: »Venec Vodnikovih pesmi«, za mešan zbor, kvartete in tenor samospjev se spremljevanjem orkestra.

Na koncertu bo sodeloval popolni vojaški orkester c. in kr. pešpolka baron Waldstätten št. 97 pod osebnim vodstvom kapelnika g. Ivana Holuba. — Začetek točno ob 8. uri zvečer.

Cene: Vstopnina 1 krona, na galerijo 60 st. Sedeži (poltroneine) v prvih šestih vrstah stanejo 1.60 K, od sedme vrste dalje 1 K. Lože v pritličju 8 K, v prvem redu 6 K, v drugem 4 K in v tretjem 3 K. — Sedeži kakor tudi lože se prodajajo v kavarni »Commercio« in na dan koncerta pri blagajni.

Slovensko pevsko društvo opozarja svoje pevke in pevce na skupno vajo, katera bo danes, v četrtek, dne 13. t. m. z orkestrom v telovadnici »Tržaškega Sokola« točno ob 8. uri in pol zvečer. Nepeveem ni dovoljen vstop.

Dramatično društvo v Trstu. Novozvoljeni odbor »Dramatičnega društva« imel je sinoči svojo prvo sejo, v kateri se je konstituiral tako-le:

Predsednik dr. Josip Abram, podpredsednik Dragotin Godina, tajnik Josip Prunk, blagajnik Ivan Gorup, odborniki: Alojzij Grebene, dr. Ivan Merhar, Fran Ponikvar, Anton Sošič, Jaka Štoka. — Intendancija: Alojzij Grebene, Anton Sošič in Jaka Štoka. — Igralni odsek: Alojzij Grebene, dr. Ivan Merhar, Fran Ponikvar, Josip Prunk, Jaka Štoka.

To tako dolgo in tako željno pričakovano društvo je torej sedaj dogotovljena stvar, tudi izvrševalnih močij se je upisalo dosedaj precej obilo in se že te dni prične z učenjem novih iger. Bolj nego katero drugo pa bo to društvo potrebovalo vsestranske podpore vsega narodnega občinstva, ako hočemo, da slovensko gledališče v našem mestu dospe do one višine, na kateri je vsi želimo videti. Slovensko gledališče v našem mestu se mora dvigniti iz onega diletantizma, v katerem se je že veliko predolgo nahajalo. Ako pa hočemo doseči to, ni dovolj le dobra volja igralcev, temveč morajo vsi tržaški Slovenci zavzeti se za to velepomemano društvo. Druga gledališča uživajo podpore mest, dežel in drugih korporacij, ali pa so kapitalistična podjetja, katerim gre le za dobiček. Naše gledališče pa ne bo ne to ne ono, temveč bo navezano le na vsestransko podporo narodnega občinstva. Od istega bo jedino odvisen njegov obstanek in razvoj. — Treba je torej novemu društvu dati predvsem krepko materialno podlago, da mu bo vsaj v začetku možno premagovati vse ovire, ki so neizbegljive na vsakem takem podjetju. Per aspera ad astra! Če kje, velja posebno za naš tržaške Slovence ta izrek. Ako hočemo dospeti nekdanj do boljše in častnejši bodočnosti, treba nam je doprinesati žrtev, žrtev pa zahteva še posebno novonastanovljeno društvo, katero si je postavilo tako vzvišen cilj. Delati moramo začetki že sedaj, ako hočemo, da bomo o bodočnosti mogli biti ponosni na naše slovensko gledališče v Trstu. Zato pa je dolžnost vsakega zavednega tržaškega Slovence, da se vsaj kakor podporni člen vpiše v »Dramatično društvo«. Podporni členi plačujejo 12 K, oziroma 6 K na leto, izvršujoči pa 12 K. Izvršujočim členom sme odbor letni prihodnosti, ali ako zahtevajo razmere, tudi popolnoma odpustiti.

Vsi dopisi, prijave podpornih in izvršujočih členov in sploh vse pošiljave, ki se tičejo »Dramatičnega društva«, pošiljati je društvu na tajnika, g. Josipu Prunku, v pisarno društvenega predsednika dr. Josipa Abrama, ulica sv. Spiridijona šte. 3, I. nadstr.

Prva predstava »Dramatičnega društva« se bo vršila meseca aprila in se bo predstavljal opereta »Čevljar-baron«, natančnejši podatki se objavijo pravočasno. Med tem pa se že te dni prične z učenjem novih iger, ki se bodo potem redno vrstile.

Odbor se obrača do vseh rodoljubov, ki imajo morda zvezke »Slovenske Talijer«, ali pa kaj drugih iger, slovenskih ali pa tujejezičnih,

z uljudno prošnjo, naj bi iste, v kolikor jih sami ne potrebujejo, blagovolili podariti »Dramatičnemu društvu«, ter apelira do vseh družih, naj bi, bodi s pristopanjem, bodi na katerisbodi drugi način, pomagali novemu društvu, ki si je nadelo tako vzvišeno, ali ob enem tudi zelo težavno nalogo: ustvariti v Trstu stalno slovensko gledališče ter odpreti slovenski dramatični umetnosti novo polje.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Ravnatelj na c. kr. gorški realki** je postal profesor Gassner. Mož je iz Solnograda. Zopet znamenje zistema. Ne le, da nam ne dajo naših zavodov, ampak vrhu tega še tiste neslovenske zavode med nami, v katere smo prisiljeni pošiljati svoje otroke, izročajo povse tujim rokam.

× **Občinske volitve v Voloskem-Opatiji.** Včeraj so začele te volitve tretjim razredom, ki voli tudi še danes. Sinoči, žal da po zaključku lista, smo dobili iz Voloskega brzojavko, ki nam je sporočila vspeh včerajšnjega dne. Najvažnejši moment je ta, da nasprotniki niti blizu niso prišli. Volitev je bila torej soglasna in je bilo oddanih vseh 195 glasov za kandidate naše narodne stranke.

Vesti iz Kranjske.

* **Na Vrhniki** so imeli dne 11. marca volitev župana in starešinstva. Županom je bil soglasno izvoljen gospod Gabrije Jelo v šek.

* **Rahločuten tat.** V »Slovenskem Narodu« čitamo nastopno mišno dogodbico: Iz šolskega poslopja pri Sv. Andružu v Leskovcu je nekdo ukradel toplomer. Župnik je s propovednic opominjal neznanega tatu, naj toplomer nazaj prinese. Župnikove besede so menda pretresla tatu, kajti naslednjega dne je prinesel toplomer nazaj, ali — brez živga srebra! Torej do živga srebra vendar ni segala rahločutnost tega neznanega tatu!

* **V Idriji** prično prihodnji mesec graditi novo realčno poslopje. Poslopje bo enonadstropno in bo do prihodnje zime pod streho.

Vesti iz Štajerske.

— **Seveda se ne more, če se noče.** Posl. Robič je bil interpeliral v državnem zboru radi prenapolnjenja slov. gimnazijalnih razredov v Mariboru. Na to interpelacijo je gospod minister Hartel odgovoril v seji od minolega ponedeljka. »Sü lsteierische Presse« opozarja posebno na en pasus v ministrovem odgovoru, kjer isti toži namreč, da vzlic vsemu prizadevanju ni mogel najti sposobne učne moči za razdeljenje slovenskih razredov. A veste, kako so iskali tako moč? Na vseučilišču dunajskem je bilo lansko leto čitati dotični razglas, ali z dostavkom, da učna moč, ki se išče, mora biti nemške narodnosti!! I seveda: ako za slovenske vsporednice iščejo moči »nemške narodnosti«, potem je to toliko, kolikor da nočejo najti sposobnih moči.

Nič se ne bomo torej čudili, ko smo izvedeli iz mariborskega lista, da so dobili učno moč židovske vere, italijanske narodnosti, precej velikega nepoznanja nemškega in popolnega nepoznanja slovenskega jezika! In takega moža so poslali v slovenske vsporednice, kjer naj bi, sam slab v nemščini, poučeval otroke, ki so tudi sami šibki v nemščini! No, ta slučaj presega že celó tudi objektivnost Körberjeve vlade. Kaj menijo »Novice«?

— **Samomor 72 letne starke.** V Karševini pri Mariboru se je obesila 72-letna starca Neža Rumpf. V tej starosti in pa še iz kakega razloga! Zato, ker ni mogla od svojih sorodnikov dobiti nazaj izposojenega denarja.

Razne vesti.

Polkovnik — izdajica. Sporočili smo bili že, da so v Varšavi zaprli ruskega polkovnika Grimma, ker je bilo dokazano, da je vršil posel ogleduha nemški državi v prilog. Ruskega Grimma smo vsporedili francoskemu Dreyfusu. Dokazi o Grimmovi krivdi so neoporečni, a na njegovem stanovanju so našli tudi listo generalov, katere bi bilo možno podkupiti. Ali ruskemu Grimu ni bilo usojeno, kar je bilo dano francoskemu Dreyfusu, da bi se namreč po vsem svetu zanimali zanj,

da bi trošili milijone za njegovo osvobojenje, da bi radi njega padala in ustajala ministerstva in da bi si izdajica ovijal okolo glave gloriole mučeništva. Na ruski vladi pač židje nimajo take besede in v ruski državi ne take moči, kolikor jo imajo na Franeozkem. Krakovskemu »Czasu« javljajo namreč, da so Grima že ustrelili. Isti pa da je izjavil v predidni preiskavi, da je kakor Nemece smatral za svojo dolžnost služiti nemški državi. Ruska oblast pa je smatrala za svojo dolžnost, dati onemu, ki je ruski krah, a opravlja nemške posle, — kar mu je šlo!

Listi v Italiji so nejevoljni na našega prestolonaslednika, nadvoj. Frana Ferdiaanda, ker je bil na svojem potovanju tudi v Neaplju, ne da bi bil obiskal italijanskega kralja. — Gospod nadvojvoda se bo že znal — se nadejamo — tolažiti radi nejevolje — takih prijateljev naše države.

Brzojavna poročila.

Avstrijska eskadra na Španjskem.

BBKCNLONA 13. (B.) Municipalni svet je votiral kredit za vsprejem avstro-ogerske eskadre. Mej drugimi slavnostmi, ki se imajo prirediti, je tudi vsprejem v občinski hiši.

Štrajk v Bostonu.

NEW-YORK 13. (B.) V Bostonu je nastal minole sobote neznan štrajk med razkladaleci tovorov. Ker pa so se jim pridružili tudi delavci iz drugih kupijskih panog, je zadobil štrajk sedaj resno lice. — Sedaj je v štrajku okolo 20.000 delavcev.

Državni zbor.

DUNAJ 13. (B.) (Zbornica poslancev.) Mej došlimi spisi je tudi interpelacija posl. Ellenboga radi podpore zaostalim po tržaških žrtvah. Ministerski predsednik je odgovarjal na razne interpelacije, izlasti pa na interpelacijo poslanca Breiterja o pomanjkanju dela v Lvovu. Na to je zbornica nadaljevala podrobno razpravo o proračunu domobranskega ministerstva. Poslanec Oberndorfer je izražal razne želje kmetskega stanu do vojne uprave, izlasti pa po uvedanju dvaletnega službovanja in po skrajšanju orožnih vaj. — Jednake želje je izražal posl. Kohol, ki je tožil tudi radi zapostavljenja maloruskega jezika od strani vojne uprave. Posl. Pastor je tožil, da se jemlje premalo ozira na verska čustva vojakov. Govornik je urgiral presodno vojne kazenskega zakona, ter je z ozirom na tržaške dogodke izrekel željo, naj bi vojaštvo le v skrajni sili rabilo orožje. — Seja traja dalje.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.
••• T R S T •••
TOVARNA: Via Tesa, vogal
Via Limitanea
ZALOGE: Piazza Rosario št. 2 (solsko poslopje)
in Via Riborgo št. 21
Telefon št. 670.
Velik izbor: tapetarij, zrcal in stik. Izvršuje naroče tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANJ CENIK ZASTONJ IN FRANKO
Predmet! postavlja se na pa. obrod ali železnico franco.

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da je prevzela
prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
katera se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia (Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

Zahvala.

Podpisani se v svojem in v imenu svoje družine najtopleje zahvaljuje velenčnim gg. dru. Mandiću in dru. Martinisu — za vse, kar sta brezplačno z veliko svojo znanostjo in očetovsko skrbjo storila za našega nevarno bolnega sina, oziroma brata. Dalje izrekam zahvalo gg. dru. Marekoviču, dru. Veneziani ju in dru. Periotu ml. za nena- vadno skrb, s katero so vsi skupaj rešili živ- ljenje nevarno bolnemu otroku našemu.

Bog poplačaj stotero vsem!

Fran Kravos.

Ivan Angeli

ulica Canale 5

zraven cerkve sv. Antona novega

je edini tovarnar čopičev vseh vrst in ščetk, nahajajoč se na tržaškem trgu ter zamore konku- rirati z vsakomur.

VELIK IZBOR velikih ščetk od grive ali korenk tudi malib. Angleške ščetke za čiščenje obuvale, neprelomljivi ameriški glavni, angleške ščetke za zobovje čistiti, specialitete za parfumiranje angleškega in domačega izdelka vse po jako znižanih cenah.

Posojila

proti povrnitvi v 7 in pol letih vdobé e. kr. častništvo, vladni, mestni in železniški urad- niki ter vdove kakor tudi uradniki podjetij in privatni uradniki, ki so udje kaknega pen- zijskega zaklada.

Posojila se dajejo proti varščini na ne- premičnine, urednostne listine, renté, vžitke, zavarovalne police itd.

Obrniti se na Hinko Giberti, ul. Canale 7 I

Spoštovane slovenske gospodinjice!

Zahtevajte pri svojih trgovcih

NOVO

Ciril-Metodijevo

cikorijo.

Obuvala!

Pri Pepetu Kraševcu

zraven cerkve sv. Petra (Piazza Rosario pod ljud. šolo)

Bogata zaloga raznovrstnih obuvale za gospode, gospe in otroke.

Postne naročbe se izvrše takoj. Pošiljatelj se pošt- nine proste.

Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter se izvršuje z največjo točnostjo in natančnostjo po kon- kurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča

Josip Stantič čevlj. mojster.

Zalagatelj uradnikov in slušbenecv konsum- nega skladišča c. kr. glavnega carinskega urada in c. kr. generalnih skladišč; nadalje stražnikov c. kr. javne straže v Trstu in Miljah ter orožništva c. kr. p. j. avstr. Lloydja.

Pristni teran

razpošilja Jakob Pierobon v Vrsaru (Orsera) v sodih od 30 l naprej, po 10 gold. hl za družino in po 8 gold. hl za gostilno franko Trst. Informacije in uzorec pri Sankovič, ulica Valdirivo št. 11.

Važno oznanilo!

Podpisani smatrajo si v dolžnost javiti slavneemu občinstvu, da so dalmatinska črna, bela, Opolo in istrska vina, ki se prodajajo v njihovi zalogi v Trstu, ulica delle Legna št. 6 (v dvorišču), analizovana in stavljeni pod stalno kontrolo zavoda za kemično analiziranje, ovlaščena od c. kr. avstrijskega ministerstva za notranje stvari. Zato se stavlja na vse sode in boteljke kontrolna in garancijska znamka za pristnost vina. To določbo je izdalo visoko c. kr. ministerstvo za notranje stvari radi pregestega kvarjenja vina, ki stavlja v resno nevarnost ljudstvo.

Kdor si torej vkupi vino v naši zalogi, je gotov, da se v njem ne nahaja drugih snovi, nego da je vino čisto in naravno, da se sme z mirno vestjo dajati bolnikom in in konvalescentom, vsled česar se mora za- htevat vedno le garancijsko znamko.

Z vsem spoštovanjem

Braća Buj,
Split-Trst.

Tehnični urad.

Ustanovljeno 1877.

Zaloga strojev in železja.

SCHNABL & Co. - TRST

Via delle Poste vecchie (vokal Via Vienna).

Glavni zastop železja in tovarniških strojev.

Naprava obrtnih podjedb vsake vrste.

Inštalacija strojev in parnih kotlov.

Motori na plin, bencin in petrolej sestava „Otto.“ Motori na plin in vodno moč. Naprave električne luči. Napeljave električne moči. Vodne naprave itd. Naprave za centralno kurjavo in ventilacijo. Naprave kopališč, klosetov itd.

Zaloga cevij za vodo, plin in par.

Materijal za stavbišče.

Stroji vseh vrst. Vodne sesalke vseh sestavov. Odri za stroje in kotle. Pripadki. Kovine. Predmeti od gome. Železe traverse in kolesa. Cement »Portland« in »Romano«. Olja za kolesa in masti.

In v obče vsi predmeti za obrtna podjetja.

Tvrdba je izvršila dosedaj nad 200 obrtnih naprav.

med kojimi:

12 žag za obdelovanje lesa in priprav-
ljanje dog.
36 vodnih napeljav.
17 tiskarn in kamnotiskarn.
13 mehaničnih delavnic.
31 podjetij za čiščenje in pečenje kave.
7 naprav za izdelovanje praha proti
mrčesom in drog.
16 naprav za kurjenje z gorko vodo in
parom.
12 sladničarn, pekarn, tovarn za biškot
in konfete.
32 napeljav električne luči.

Kakor tudi: Tovarne za kože,
Tovarne za obleko itd.
Perilnice,
Predilnice,
Tovarne za parafin in cerezin,
sardine,
Mline,
Podjetja za napravljane soli;
Tovarne za delati zamaške,
Stiskalnice olja.
Naprave za vodno silo,
Tovarne za sušenje vode,
Distilerije,
Podjetja za čiščenje in nakladanje žita.

V ta namen je bilo postavljenih: 151 motorjev na plin in petrolej in 65 parnih strojev

Razprodaja po jako znižanih cenah.

REDKA PRILIKA.

Ker moram v dveh mesecih razprodati dobro poznano zalogo

E. ROTTENBERG, ulica Caserma št. 1, I. n.

obstoječo iz snovij za moške in ženske obleke, najnovejše novosti za spomlad in poletje, izgotovljene obleke za moške in dečke, izgotovljenega perila za moške in gospe, kravat, in ovratnikov, zapetnikov, spodnjih srajc od volne in bombaža, spodnjih hlač itd. Proda- jam vse po neverjetno nizkih cenah. Ker so bile cene, katere je držal E. ROTTENBERG jako nizke, se opozarja slavno občinstvo, da so se iste sedaj še bolj znižale in se blago prodaja sedaj po jako nizkih cenah.

Kdor se hoče prepričati mora poskusiti!

Obiščite manufakturno dvorano ulica Caserma št. 1, I. nadstropje.

Dr. Rosa Balsam

Praško domače zdravilo

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače zdravilo, vzbuja slast in odvaža lahko. Z redno uporabo istega se prebavljanje krepi in ohrani.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvč. po pošti 20 nvč. več.

je staro, najprej v Pragi rabljeno do- mače zdravilo, katero varuje in ohrani rane čiste, vnetje in bolečine olajša in hladi.

V pušicah po 35 in 25 nvč., po pošti 6 nvč. več.

Varilo! Vsi deli embalaže nosijo zraven stoječo, postavno polo- ženo varstveno znamko.

Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“ Praga, Malastran 203, vokal Nerudove ulice.

Vsakdanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg, P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zahetti, A. Praxmarer.

Jakob Kosmerlj

— TRST —

ulica ss. Martiri št. 16

nasproti Komando Marine.

TRGOVINA

Jestvin in kolonijalnega blaga, delikates in konserv.

Izbor raznih vin in likerjev.

Imam tudi filijalko v ulici Bastione št. 2. nasproti ženskem liceju.

Priporočam se p. n. občinstvu in sem najudanejši

Jakob Kosmerlj.

Sprejemajo se tudi naročbe za razpošiljanje.

Prvo primorsko podjetje za razpošiljanje in prevažanje pobištva

Rudolf Exner

Trst. — Via della Stazione 1366 — Trst. Telefon 847.

Specijalno bavljenje za inmagaciniranje pobištva. Pakovanje vsake vrste se izvrši na najboljši način in po zmernih cenah. Nakla- danje in prevažanje pobištva po železnici in morju v vse kraje tu- in inozemstva kakor tudi iz hiše v hišo po celem mestu ali okolici s patentovanimi velikimi vozovi najnovejše konstrukcije.

Sprejemanje posameznih kovčkov, za- bojev, košev itd. za inmagaciniranje.

Sprejemajo se pošiljave vsake vrste in kamor si bodi.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

„Andemo de Franz“

krōma

v ulici Geppa št. 14.

Toči vina prve vrste:

Bela vipavska liter po 36 kr.
Črna istrska „ „ 36 „
Istrski refošk „ „ 48 „
Kuhinja domača, vedno preskrbljena z gor-
kimi in mrzlimi jedili po zmernih cenah.
Družinam se pošilja na dom od 10 litrov
naprej: Ipavsko belo liter po 28 kr.,
črno istersko liter po 28 kr.

Priporoča se tudi krēmarmem, katerim dajem vinood 50 litrov naprej po dogovorjeni ceni.

Josip Furlan, lastnik.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Gostilna „Al Transwaal“.

prej »Antico Gobbo« Via dello Scoglio.
(nasproti Drežvi pivovarni)

Podpisani priporoča I. vrste istrska, vi- pavska in dalmatinska vina, refošk, kraški teran, Opolo, prosek, nadalje Dreherjevo pivo, Plzensko in Spaten v botiljkah.

Domača kuhinja vedno pripravljena.
Kroglišče. Svojim rojakom se toplo pripo- roča

Fran Benčič, krēmarm.

Prodajalnica izgotovljenih oblek

„Alla città di Trieste“
tvrške

EDVARD KALASCH

Via Torrente št. 34

nasproti gledališču „Armonia“ s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke po meri in najugodnejših cenah. V pro- dajalnici ima tudi zalogo perila za delavski stan po izvenredno nizkih cenah. Izbor boljših in navadnih snovij.

VELIK IZBOR izgotovljenih hlač za delavce kakor tudi blaga za hlače, ki se na- pravijo po meri.

FILIJALKA BANKE UNION

V TRSTU

se peča z vseni bančnimi in menjalnimi posli kakor:

a) Vsprejema uplačila na tekoči račun ter se obrestuje:

Vrednostne papirje:

po 2 $\frac{1}{2}$ % proti 5 dnevni odpovedi
„ 2 $\frac{1}{2}$ % „ 12 „ „
„ 3 $\frac{1}{2}$ % „ 4 mesečni „
„ 3 $\frac{1}{2}$ % „ 8 „ „
„ 3 $\frac{1}{2}$ % „ 1 letni „

Napoleone:

po 2 $\frac{1}{2}$ % proti 20 dnevni odpovedi
„ 2 $\frac{1}{2}$ % „ 40 „ „
„ 3 $\frac{1}{2}$ % „ 3 mesečni „
„ 3 $\frac{1}{2}$ % „ 6 „ „

Tako obrestovanje pisem o uplačitih velja o l oziroma 2. avgusta naprej.

b) Za giro-conto daje 2 $\frac{1}{2}$ % do vsakega zneska izplačuje se do 20.000 gld. a cheque; za večje zneske treba avizo pred opoldansko borzo. Potrdila se dajijo v posebni uložni knjižici.

c) Zračuna se za vsako uplačilo obresti od dne uplačila in naj se je to zgodilo kateri si bodi uradnih ur. Sprejema za svoje conto-currentiste, inkase in račune na tujakajšnem trgu, menjice za Trst, Dunaj, Budimpešto in v drugih glavnih mestih; jim izdaja nakaznice za ta mesta ter jim shranjuje vrednostne papirje brezplačno.

d) Izdaja vrednice neapeljske banke, plačljive pri vseh svojih zastopnikih.

e) Kupuje in prodaja vsakovrstne vrednostne pa- pirje ter iztirjava nakaznice, menjice in kupone proti primerni proviziji.

Assicurazioni generali

V TRSTU.

(Društvo ustanovljeno leta 1831.)

To društvo je raztegnolo svoje delovanje na vse veje zavarovanja, posebno pa: na zavarovanje proti po- žaru, zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega blaga in zavarovanje na življenje.

Društvena glavnica in rezerva dne 31. decembra 1893. gld. 58,971.673-84
Premije za poterjati v naslednjih letih „ 30,541.700-64
Glavnica za zavarovanje življenja do 31. decembra 1894. „ 169,929.625-03
Plačana povračila: a) v letu 1894. „ 9,737.614-48 b) od začetka društva do 31. decembra 1894. „ 292,401.706-51
Letni računi, izhaz dosedaj plačanih odškodovanj tarife in pogoje za zavarovanja in sploh vsa natanč- na pojasnila se dobe v Trstu v uradu društva: Via della Stazione št. 88/81 v lastnej hiši.